

Rog za svijeću ili dvije deve?

Igor Pešić

Širokopojasni rog kao samo konstrukcijsko rješenje nije baš prečest slučaj u ponudi zvučnih kutija. Kada još k tome dodate gabarite BVH 99, jasno je da je riječ o vrlo rijetkom proizvodu na tržištu, a to je nama još interesantnije jer se radi o CRO proizvodu.

Audio Tantra, kao što znate, postoji već neko vrijeme, ali radi vrlo samozatajno, za što je glavni "krivac" osnivač Damir Polančec koji radije novac uloži u razvoj nego u marketing... Više o samoj tvrtki, kao i o gami proizvoda, usluga i sami možete naći na Internetu (www.audiotantra.com), a što je osobito pohvalno, pored spomenutog na stranici ćete iznaći i mnoštvo edukativnog sadržaja.

Radi se o manjoj samostojećoj zvučnoj kutiji kojoj nisu potrebni čak ni šiljci prema napatku konstruktora. Iako bi zagriženi audiofil mogli odmah istog konstruktora učiti poslu, mnogo je važnije da obrate pažnju na podatak da kutija nema skretnice, dakle, čista i direktna veza s izlaznim pojačalom, što jamči stabilniju impedanciju, lakšu kontrolu i ugladeniji zvuk. Kutija visoke efikasnosti (92 dB) i ujednačene impedancije kroz cijeli frekvencijski opseg od 40 do 17,000 Hz $\pm$ 2dB omogućava upotrebu pojačala manje snage i bez prevelikog *damping* faktora.

No spomenuti frekvencijski raspon ima ograničenja, a ponajviše glede samog smještaja u slušaonici. Konstruktor preporuča pozicioniranje od 0,5 do 1m od stražnjeg zida (kako bi se dobio ispravan bas) koji je preporučljivo prigušiti (kako

uvijek čest slučaj u audiju. Neobično je slušati takav skup zvučnih odrednica različitih karaktera upakiran u kompaktnoj samostojećoj kutiji besprijekornog *designa* i finiša - radi se o precizno nanesenom višeslojnom automobilskom laku. Sveukupno, moj dojam je bio da se radi o vrhunski ručno izrađenom uratku pa sam odmah i pretpostavio da će i cijene biti povećane, kako je to uglavnom već uobičajeno kod naših audiokonstruktora.

Prije samog slušnog testa valja napomenuti da sam zvučničke kutije slušao u slušaonici tvrtke Oktava koju je sam konstruktor akustički *tretirao* za potrebe ovoga zvučnika. Nažalost, ostatak audiosistema sastojao se od meni nepoznatog ruskog *no name* cijevnog integriranog pojačala i osrednjeg Harman Kardon HD 750 digitalnog reproduktora.

Slušni test

Već prve taktove mog slušanja okarakterizirala je i "nagrdila" ipak primjetna mrena stvorena posredstvom konzumne elektronike korištene u testu i koja bi na nekim drugim zvučnicima zasigurno prizivala pravu glavobolju u najkraćem vremenu - barem kod mene. Ovdje su tek pritajeni sibilanti i brum trafoa kod pojačala sustavno i uporno podsjećali na (ne)prilike u kojima se zvučnici nalaze i ipak izlaze uspješno na kraj. Slušajući Händlovog "Mesiju" (Monteverdi Choir, English Baroque Soloists, John Eliot Gardiner; Philips 412 267) zamijetio sam kod solo dionica da vokalu manjka definicije viših

harmonika, a isti se ponekad zna "zaigrati" i napustiti prvotno mjesto izvedbe. Isto se manifestiralo i kod violine koja tada zazvuči siromašno lišavajući njenu žicu cijelog timbralnog bogatstva pojačanog i doradenog tijelom instrumenta. Jednako tako, ženski zbor ostaje na trenutke bez zvonkosti i lepršavosti. Ni kapitalni instrumenti nisu prošli bolje. Pojavu orgulja ova kutija dočekuje spremna i iste su jasno nazočne u prostoru, no opet izostaje timbralna punoća u ekstremnim registrima. Cijela priča, uzme li se u obzir ostatak audiosistema, ne bi bila toliko čudna da usprkos svemu nije bilo neke esencije energije u višim registrima. Fascinantno za zvučnik toga tipa s univerzalnim *driverom* koji pokriva cijeli frekvencijski spektar. Kako se spuštamo po frekventnoj ljestvici, tako se

...ove kutije zvukom podsjećaju na kutije bez kućišta koje slobodno zrače u prostor, s tom razlikom da zbog izostanka bilo kakve skretnice imaju gladak frekvencijski odziv bez preklapanja, potpomognut poslovičnom papirnatom brzinom i lakoćom. Doista osebujan karakter zvuka, dostojan novije generacije audiofila.

bi se dobio ispravan visokotonski odziv). Osim samim fizičkim smještajem bliže ili dalje od zida donja oktava zvuka može se "ekvalizirati" i stražnjim otvorom roga. Nije zgreška reći da samom kupovinom zvučnika dobivate od konstruktora na poklon besplatni konzalting za sobnu akustiku, kao i dvogodišnju garanciju. Za svaku pohvalu.

Uporabljena zvučnička jedinica je CIARE HX 132 promjera 13 mm tržišne cijene od petstotinjaka kuna po komadu. Taj papirnati *driver* svojim karakteristikama odgovara ponajbolje upravo zvučnicima izvedenim na principu roga, a zvučne manire podsjetile su me na one proslavljenog ProAca. Jeftiniji, ali dobro ugođeni *driver* bolji i sigurniji je izbor od skupog i "prepuštenog samog sebi", što je nažalost još

primjećuje i pad na energetskej razini izričaja. U konačnici, kod donjih oktava dobivate lijep i definiran bas, no on je više voluminozan nego energijom nabijen bas koji bi svojom čvrstinom i konciznošću plijenio pažnju slušatelja. To se ponajbolje očituje s klasikom. No ne zaboravimo, to je ipak rog, to je ipak cijevni uređaj, a i sam uređaj cijenom spada u pristupačne uređaje.

U direkciji Yuriya Bashmeta s moskovskim solistima za Auvidis (Valois V 4820) Anne Gastinel je na violončelu Mattea Goffrillera iz 1733. godine izvodila "Prvi" i "Drugi" Haydnov koncert. Nažalost, timbralna putenost violončela i njegovog plemenitog drva ovdje je bila nazočna samo u tragovima. Od praha patine koja s zakašnjenjem pršti od svakog energičnijeg poteza gudala i vjerno prati reverberacije unutar prostora u kojem je snimka nastala, također nije ostalo mnogo. Svakako treba napomenuti da je kod ove snimke gubitak signala prilikom zapisa matrice sveden na minimum, što nam jamči Nagra, kao i moja prijašnja iskustva sa snimkama ove umjetnice.

No tada je uslijedilo iznenađenje - konačno mi je priopćeno koliko kutije zapravo koštaju, što je iz temelja promijenilo moje kut slušanja. Naime, spomenuti zvučnici pozicionirani su u cjenovnom razredu do 1.000 eura! Tome se zaista nisam nadao, i stoga sam nenamjerno i podsvjesno (u)činio nepravdu spram ovih originalnih malaca tijekom početnog dijela testa. Nekako vođen ovom informacijom, ali i žaljenjem što u vrijeme moje audiomladosti nije bilo ovako povoljnih nabavki, nastavio sam test s primjerenijom glazbom. Odlično je poslužila kompilacija audiofila koji traže zvuk po mjeri, Michael Jonasz: "Le Temps Passe" na La fabuleose historie de Mister Swing (WEA 2292-42338). Dvostruka deva naprosto ljubi moderniju glazbu, bez previše izvodača i sa što transparentnijom snimkom. Naprosto sam morao zaključiti da je to pravi zvučnik za *jazzere*, etno, ali i *techno freakove*, koji zbog silnog naboja energije u višim registrima gotova da i nemaju alternative u ovom cjenovnom razredu, a osobito ne za ovaj tip zvučnika. Čudni i neki novi zvukovi naprosto bivaju kolijevkom nekom novom basu koji je u stanju i grmjeti sobom i tutnjati parketom. Bez obzira na rigidno kućište lišeno koloracija, koje ovako sramežljivo ističem, možda bi ipak valjalo razmisliti o šiljcima umjesto o filcu ili nekom gumastom absorberu. Naime, za razliku od ogromnih horni kojima su rak-rana koloracije, kabineta u dvostrukoj devi toga gotovo da i nema. Zbog svojih minijaturnih dimenzija, ali i unutarnjeg tretmana kabineta, ove kutije zvukom podsjećaju

na kutije bez kućišta koje slobodno zrače u prostor, s tom razlikom da zbog izostanka bilo kakve skretnice imaju gladak frekvencijski odziv bez preklapanja, potpomognut poslovičnom papirnatom brzinom i lakoćom tjeranja. Doista osebujan karakter zvuka, dostojan novije generacije audiofila.

S takvim mislima posegnuo sam opet za klasikom, točnije barokom. Priznajte, kakav bi to test bio bez jednog Bacha. Limeni puhači su doslovce bili na visini, mislim onoj energetskej poput glasova kod izvođenja "Halleluje". Gotovo da se može reći da ta energija i odsutnost koloracija kabineta postaju zaštitni znak, *brand*, ovih kutija. Okretnost i brzina trublji plijeni i u ovoj klasi mora biti respektirana. No pomalo ljuti lagana šetnja vokala, koji čak ponekad prošetaju i naprijed-natrag po pozornici vjerojatno tek kao posljedica laganog klipinga koji zna posegnuti za gornjim graničnim frekvencijama ženskog vokala i trublje. No to moramo staviti na dušu ruskom *no name* cijevnom integrircu, koji u tim trenucima ipak ne uspijeva "nahriniti" Ciare *driver*.

Epilog...

Jedne recenzije nastale "u posjeti" je vrlo neobično, zanimljivo i nadasve korisno iskustvo. Usprkos neetabliranoj logistici, BVH 99 se uspio nametnuti kao odličan izbor u cjenovnoj klasi do 1.000 eura ne uvjetujući svojom visokom osjetljivošću izbor ostalih komponenti. To je visokoefikasan, neobičan rog stvoren za slušaonice smrtnika, za naše životne prilike, za "realne sobe" kako to sam konstruktor navodi. Osigurat će vam dovoljnu dozu prestiža, posebnosti uslijed svog rješenja, a pritom neće izvući i zadnju kunu iz vaše novčarke. Moram se još jednom osvrnuti da na to zvučnik može raditi zbog svoje mirne impedancije i visoke osjetljivosti s cijevnim uređajima manjih snaga (čitati: pristupačnijih cijena) i da je kao stvoren i za manje sobe. Nadalje, odlično gađa u profil naših kupaca jer ih odmah odveć "ne kažnjava" glede lošeg ili lošijeg *front enda*. Zbog svega toga, a i same nesebičnosti konstruktora prilikom slušanja i donošenja odluke, ova dupla deva lako bi mogla postati hit ne samo u realnim sobama nego i u našim realnim životnim (ne)prilikama.

Proizvodi: Audio Tantra, Zagreb
Prodaja: Oktava, Zagreb
Cijena: 7.300 kn